

SLOVENSKI NAROD.

Izbija vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld., 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 18 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravništvo je na Kongresnem trgu št. 12.

Upravništvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Mec - Kisek - Toulon.

(Izv. dopis.)

V Budimpešti, 24. septembra.

Znani madjarski agitator, vojskovodja in diplomat, general Türr, čegar zveze z odličnimi in uplivnimi političnimi krogi so notorične, se mudi sedaj v Budimpešti, kjer je dobrodošel gost v vseh salonih. Prilika je nanesla, da sem se povsem natančno informiral o njegovih nazorih glede zadnjih vojaško-političnih dogodov, katere precizuje nadpis tem vrsticam, in misleč, da utegnejo zanimati slovenske rojake, podajam jih v celoti.

Udeležba italijanskega kraljeviča pri nemških vojaških vajah v Mecu naredila je v vseh političnih krogih globok utis. Ne trdim, da nima nemški cesar pravice povabiti tujega princa k vojaškim vajam, tudi če se vrše na vročih tleh, a to pot je imelo cesarjevo povabilo poseben značaj, namreč neprikriti namen, razdražiti francoski narod. Bila je to trpka brezobzirnost, s kakeršno je Bismarck kaj rad operiral. To brezobzirnost karakterizuje najbolj znana anekdota o Dečku. Prišedši nekega dne v vas iz samih lesenih, s slamo kritih koč, vpraša nekega kmeta: Ali v tej vasi ni prepovedano kaditi? Kmet mu je odgovoril: Prepovedano ni, toda pameten človek ne bo užgal pipe, kjer je toliko unemljivega materijala. Tako je tudi s politiko. Da je imel nemški cesar malce dobre volje, ne bil bi povabil italijanskega kraljeviča, ker je moral vedeti, da bo to Francoze raztogotilo, poostriilo njihovo nasprotstvo napram Italiji in pomnožilo že itak številne elemente, iz katerih se rodé komplikacije. Sredstva, s katerimi je Bismarck razdvojil Francijo in Italijo, so znana. Za „jabolko nesporazumljenja“ je porabil Tunis in tako zanetil prepir in zapeljal Italijo, da se je jela utikati v mejnarodno politiko, dočim se je prej bavila izključno z nezdravimi svojimi financami. To ni prvi slučaj, da je nemška politika, nezadovoljna s pristopom Italije k trozvezi, delovala na povečanje sovraštva mej bratskima latinskima narodoma. Ko je cesar Viljem II. zasedel nemški prestol, začela se je doba potovanja in obiskov. Nekega dne, ko je kralj Umberto obiskal cesarja Viljema, hotel je ta svojemu gostu na čast prirediti veliko vojaško

parado, a čim je kralj Umberto izvedel, da se ima parada vršiti v Strassburgu, rekel je ministru-spremljevalcu Crispiju: „Uredite to stvar; v Strassburg ne grem.“ Crispi je takoj hitel k Bismarcku in ta je priznal, da ima kralj Umberto iz ozirov na politično delikateso prav, če ne gre v Strassburg, ter je tudi cesarja Viljema pregovoril, da je opustil nameravano provokatorično parado. Kralja italijanskega torej nemški cesar ni mogel zvabiti v Strassburg, pač pa je po triletnem čakanju zvabil italijanskega prestolonaslednika k vojaškim vajam v Alzacijo-Lotaringijo. Pravilo se mi je, da so sicer tako fini in previdni italijanski diplomati, dasi očitno speljani na led, se morali to pot ukloniti, ker bi se po vzprejemu povabila bila eventualna odklonitev v Berlinu slabo tolmačila.

Kako drugače postopa cesar Franc Jožef! Iz ozirov na papeža še doslej ni obiskal kralja Umberta v Rimu in na vsako dotično povabilo, naj pride v Rim, dal je odgovoriti: „Kamorkoli drugam, samo v Rim ne.“ Vzlic temu stoji trozveza na trdnih nogah in zato mislim, da bi bila tudi italijanska vlada, da je hotela, lahko rekla: „Kraljevič pride kamorkoli, samo v Alzacijo in Lotaringijo ne.“

Nemci pravijo, da je bil vojaških vaj v Alzaciji in Lotaringiji namen, pokazati svetu, da sta ti dve deželi tako nemški, kakor Brandenburg ali Saska. Če bi to bilo tudi resnično, računati je v tem slučaju vender s čutili francoskega naroda. Ni še dolgo tega, kar je Bismarck formalno pripoznal, da je falsificiral famozni brzjav iz Emsa ter tako hoté napeljal, da je postala francosko nemška vojna neizogibna. S tem se je dal Francozom argument za trditev, da je Frankobrodsko pogodbo prevara. Nemci tudi trde, da sta Alzacija in Lotaringija nemški deželi, kateri je Francija ugrabila Nemčiji in ki sta se leta 1871. po dolgem presledku zopet priklopili stari domovini. Koliko neresnice! Nemčije v sedanjem zmislu tedaj niti bilo ni, ko so Francozi pridobili Alzacijo in Lotaringijo. Mejni grof brandenburški, prednik sedanjega cesarja, je pomagal, da je leta 1648. prišla Alzacija Francozom v last. Kar pa se dostaje Lotaringije, bila je od 14. veka last Habsburžanov, ki so jo, kakor se je dogovorilo v westfalskem miru, prepustili Franciji za odškodnino

štirih milijonov livrov. Mejni grof brandenburški je bil priča pri tej pogodbi. Ko je sveta alijanca premagala Napoleona I. in jela razdirati njegove velike premembe zlasti na Nemškem, vzela je Franciji vse pridobitve in jej pustila samo Alzacijo in Lotaringijo. Že iz tega se da sklepati, da je ti dve deželi soditi z drugega in ne z nemškega stališča. In sem je nemški cesar povabil reprezentanta dinastije, ki je še pred kratkim bila največja prijateljica Francije, ponašal se s tem in eksploatiral navzočnost italijanskega kraljeviča v neštevilnih govorih in napitnicah.

In to naj Francije ne užali, na to naj molči!!!

Malo dni po vojaških vajah v Alzaciji in Lotaringiji zapustil je nemški cesar svojo državo in se odpravil k vajam avstrijsko-ogerske vojske. Prav naravno bi bilo, zlasti po nemškem vzgledu, da je Avstro-Ogerska, ki zmatra Rusijo za najnevarnejšo svojo nasprotnico, povabila mogočnega svojega zaveznika k vojaškim vajam v Gališko, zlasti ker je cesar imel uzroke, pohvaliti patrijotizem prebivalstva te dežele. Toda cesar ni hotel uprizoriti te demonstracije, s katero bi se bila Rusija izživala. Povabil je cesarja Viljema v Kisek, v kraj, ki leži prav sredi države, in tu, v navzočnosti tolikih visokih gostov, ni izgovoril ni jedne napitnice, niti jedne besedice, ki bi imela kaj pomena za mejnarodne razmere. Da, celo v cesarskem razglasu, v katerem se zahvaljuje vojaštvu na trudu in mu izreka svoje priznanje na uspehih, ne omeni zoper starodavno navado niti z besedico zaveznika, ki je bil pri vajah navzočen in se jih je — v nekem oziru — aktivno udeležil.

Zakaj tako? Ker želi Avstro-Ogerska ohraniti mir, dočim je Nemčija ustanovila trojno zvezo in jo hoče podkrepiti in utrditi s sovraštvom mej njenimi zavezniki in njenimi nasprotniki, da si tako zajamči, kar si je prisvojila.

Govori se: Francija bo odgovorila na nemške provokacije s tem, da pri Toulonskih slavnostih sijajno izkaže popolno porazumljenje „mej republiko in despotizmom“. — Nekaternikom se vidi solidarnost mej Rusijo in Francijo monstrozna. Dotičniki niso te monstroznosti videli, ko je bila Rusija član „zaveze treh cesarjev“, ko je grof Andrassy spremil

LISTEK.

Nevesta našega časa.

(Česki spisal Ferd. Schulz; preložil Vinko.)

(Dalje.)

V sobici se je že tako stemnilo, da bi graditelj, ko bi bil tudi v obraz gledal svojo soprogo, ne bil opazil, kaka jeza je v njej vzklopela po teh besedah. A iz glasu in iz gibanja celega njenega telesa je lahko spoznal, kako globoko je užalil njeno domišljavost.

„Seveda, ko bi ne bila slišala v življenji svojem nič drugega, kot tvoje razgovore s tvojimi polirji in dninarji, ko bi ne videla nič drugega, kot to, kar je tebi všeč in kar tebe zadeva, ne vedela bi sedaj, česar treba za ugodno in prijetno življenje, in najbrž bi bila tudi pustila, da bi bila naša Leonora vzrastla ali hujšala in ginila v tako bedastih in revnih okoliščinah, za katere, kot vidim, je tebi sedaj žal. Bil je že skrajni čas, da smo se preselili iz Keširov. Še jedno ali dve leti naj bi bili ostali tam, in ubogo dekle bi vse žive dni to nosilo na sebi kot neizbrisno madež. A jaz sem

imela odprte oči in ušesa, ko ti nisi niti videl niti slišal, česa je treba za njen blagor. Jaz sem poznala svet ter izpredvidela, da bi je bilo škoda tam za prašno cesto; zajedno pa sem spoznala, da morava skrbeti, da bode iz nje kaj boljšega, nego sva midva, kraljevske bitje, kot je postala ona. Obžalujem le to, da smo tudi tu napravili dve leti v stranskih ulicah in da se nisva takoj odločila, izdajati zaujo kolikor treba. Taka devotka, kot je naša Leonora, spada na glavne ulice, v tok elegantnega sveta, kot vsak demant nima pravega leska in lepote svoje nikdar v svincu ali v železu, marveč v zlatu. Zato smo morali najeti stanovanje na pristojnem mestu — v Ferdinandovi ulici ali na Prikopih bi bilo res še lepše — in spraviti je tako, kot se spodobi poštenu rodbini, ki ima tako hčer. V katunasti obleki, v kateri je revica hodila tam okrog Koširskega pokopališča, tudi ni mogla dalje hoditi tukaj. Da sem laglje mogla z njo na ulico, morala sem jo tudi nekoliko lepše obleči. Vse to je stalo in stoji denar. A ta ni izgubljen, zapravljen in proč vržen, marveč bode najini hčeri in nama v mnogoterem užitek. Tako krasni devotki, kot je sedaj naša Leonora, nista v celi Pragi niti dve! ...“

„Radoveden sem, kak bode konec tvojih ra-

čunov, ako ga sploh učakam ...“ pretrga graditelj nje dolgo razlaganje.

„Dobra znamenja imam, da se v svojih načrtih nisem zmotila,“ zmagovalno odgovori Sidonija. „Ženini današnjih časov — seveda ne nezreli lahkoživci, ki nič niso, ničesar nimajo ter skušajo le ujeti kakovo bogato nespametnico, da bi jih živela, — marveč starši in imoviti možje, iščejo le deklic, ki se zna pokazati kot dama ter dostojno zastopati njih dom v odlični družbi ... Nekov gospod te vrste — vse sem že poizvedela o njem — jako bogat tovarnar iz Chrudima, udovec brez otrok — taki so za mlade devotke najboljši — zanima se že za našo Leonoro. Nekolikokrat sem že opazila v gledališči, da niti očesa ni obrnil od nje. Predvčeraj si je kupil sedež tik naših ter sedel poleg nje. Predstavil se je nama ter ves večer zabaval Leonoro ... Pravil je, da je prišel za nekaj zimskih tednov v Prago, da bi zopet nekoliko oživel v tukajšnjih družtyih ... Vem, da zopet pride v gledališče in da se snideva z njim ... A v takem slabem vremenu ni mogoče, da bi z Leonoro peš hodili tja ... Kaj bi si on mislil o naju ... to bi utegnili Leonori podreti vso srečo, ki se jej pričinja smehljati ...“

„Za Boga!“ ustraši se graditelj. „Ali hočeš,

cesarja Franca Jožefa v Peterburg in je bil na ruskem dvoru jako priljubljen grof Fran Zichy imenovan veleposlanikom v Carigradu. Vsem ta kombinacija — Rusija, Avstro-Ogorska in Nemčija — ni bila po volji. Beust pripravljajl je že l. 1869 za ustanovitev neke druge alijance in l. 1870 resno mislil na to, povrniti Franciji nje l. 1866 Avstriji izkazano veliko dobroto, toda posrečilo se mu to ni in tedaj je bolešno vskliknil: Je ne vois plus d'Europe! (Evrope ne vidim več.)

Francija je bila l. 1871 amputirana. Dolgo je čakala, da se Evropa odloči za ureditev zavošenih razmer in odpravo krivice. Čakala je zaman. Ko je Rusija čutila, da se je združila zveza treh cesarjev in nadomestila z drugo trozvezo, ko je videla, da sta nje bivša zaveznika postala njena sovražnika, v tistem hipu je bila zagotovljena in ustanovljena franco-ruska zveza.

„Evropa mora biti oborožena, da se ubrani francoske osvetoželjnosti“ — tako se čuje pogostoma, a to ni res, zavoljo Nemčije mora biti Evropa oborožena, ker si hoče Nemčija svoje pridobitve osigurati za vsako ceno.

Kdo vé, kako se bo ta komplikacija razvila? Situacija je jako zapletena. Govori se, da pripravlja papež encikliko, v kateri namerava nasvetovati obče razoroženje v zagotovitev svetovnega miru. Ves svet mu bo za to hvaležen, a verjetno ni, da se bo Nemčija ravnala po papeževem nasvetu, k večjemu da bo v njegovem smislu jela delovati katoliška duhovščina. Že to bo velike vrednosti, če bodo duhovniki priporočali mir, zlogo in tolerancijo. Tisti dan pa, ko bo sveti Oče roko v roki se izprehajal s kraljem Umberto po Rimskem korzu, tisti dan se začne mirovna doba v evropski zgodovini.

Sklenene pogodbe mej različnimi državami niso tiste važnosti, kakor se pogostoma sodi. V spominih Malmesburyjevih čital sem za to karakteristično dogodbo: Ko je bil car Nikolaj l. 1844. v Londonu, pregovoril je tri odločilne angleške državničke, da so podpisali pogodbo mej Rusijo in Anglijo, s katero je ta pripoznala ruski protektorat nad orijentskimi kristijani in pravico nadzorovati svete kraje. To pogodbo so podpisali car Nikolaj in angleški ministri Wellington, Peel in Aberdeen. Čim se je car rešil iz homatij l. 1848. in 1849., ozrl se je v orijent, da izkoristi pogodbo z Anglijo. Wellington in Peel bila sta tedaj že mrtva, samo Aberdeen je še živel in bil na krmilu, ko je Menčikov skušal prisiliti turško vladu, naj pripozna rusko protektorstvo nad kristijani v orijentu. Francija se je temu takoj uprla, javno mnenje na Angleškem je pozabilo stoletno mržnjo zoper Frenchmene in prisilila ministerstvo, da se je združila s Francijo, Turčijo in Sardinsko zoper Rusijo. Ruski car, zanašajoč se na formalno pogodbo z Anglijo, bil je hkrati zapleten v — krimsko vojno.

Pogodbe so pisane na papir; kadar so državnikom nadležne, jih pozabijo in — mir besedi!

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani, 27. septembra.
Državni zbor.

Včeraj se je razglasilo cesarjevo lastnoročno pismo grofu Taaffeu, s katerim se je sklical državni

naj delamo še večjo potrato, namreč dolgove, ter si omislamo ekvipažo?

„Nikakor ne, tako daleč ne segajo moje želje, če prav bi utegnulo to stati iste novce... A od danes Leonora ne more v gledališče in nazaj drugače kot s fijakarjem, in ko že imamo domačega slugo, oblečemo ga v livrejo z velikimi platiranimi gumbi ter ga kot lakaja posadimo na kozla... Baš to sem ti prišla povedat... Ti niti ne veš, kaj to pomenja, ko se človek pripelje v gledališče s parom konj in lakaj za njim prav noter nese kukalo... Tovarnar nas bode takoj više cenil.“

„Vama se je zmešala pamet!“ vzklikne ubogi graditelj ter stopi proti Sidoniji s povzdignjenimi rokami.

„Kaj še,“ odvrne ona mirno, „sedaj jo še le dobivava.“

On naglo z obema rokama seže v žepe, izvleče iz njih polne pesti v kepe zmečkanih papirjev, vrže jih pred Sidonijo na mizico in opotekaje se k postelji veli z zadušnim, boleznim glasom:

„Tu so računi, ki mi čakajo plačila ter mi preté s sodno tožbo, očitno sramoto, uničenjem... Kupi si zanje, kar koli hočeš!“ (Dalje prih.)

abor na dan 10. oktobra. Na dnevni red prve seje so postavljene politično povsem nevažne stvari. Naredba o izjemnem stanju v Pragi se gotovo odkaže posebnemu odseku, kateri bo o njej poročal v jedni prihodnjih sej. V vladnih krogih se računa, da bodo za to naredbo glasovali Poljaki, levičarji, Corosinijev klub, nemški konservativci, češki veleposlaniki, Rumuni in nemški nacionalci iz Češke (Prade, Kindermann in Bareuther), zoper naredbo pa Mladočehi, Slovenci, Hrvati, Malorusi, moravski Čehi, protisemiti in ostali nemški nacionalci. Odločitev o usodi naredb in tudi državnega zbora je torej v rokah levičarjev. — Doslej se se ne vé, ali misli vlada predložiti Trutnovsko novelo, pač pa se bodo državnemu zboru bavitvi z drugimi važnimi predlogami in če bodo Mladočehi hoteli, bodo lahko za drževali vsako uspešno delovanje ter tako vlado prisiliti, da razpusti državni zbor, kar bi bilo še najbolje.

Češke novice.

Mladočeški poslanec dr. Masaryk sklical je zaupne može svojega volilnega okraja v Pisek, da jim poroča o svojem delovanju v drž. in dež. zboru, zajedno pa jim pojasni postanek in razvoj prepira, kateri je nastal mej njim in urednikom „Narodnih Listov“ dr. Julijem Gregrom in ki se je razvil skoro v prepir mej radikalci in realisti. Zbrani zaupni može izrekli so Masaryku priznanje in zaupanje zajedno pa tudi mladočeškemu klubu in s tem izrekli željo, naj se radikalci in realisti ne ločijo, vrh tega pa izrazili svoje začudenje, da mladočeški poslanci gledé izjemnega stanja še niso izdali nikakega oklica na narod. — Kakor se javlja, izide ta željno pričakovani oklic na narod na dan sv. Večeslava. Izdelal ga je poseben komité, mladočeški klub pa ga je v nedeljo odobril. — Vlada postopa zoper mladočeško gibanje z nepopisno strogostjo. Razen urednika Sokola zaprla je v Budejevicah urednika Müllerja, ker je Sokolov govor objavil, in lastnika tiskarne Franka v Taboru. Ali se je potem čuditi, da se vedno bolj pogostoma čuje klice: Začeti je s krajno opozicijo.

Socialisti in anarhisti.

Dunajski socialisti sklicali so v nedeljo ljudski shod, na katerem je jeden njihovih voditeljev govoril tudi o izjemnem stanju v Pragi in o Dunajskih anarhistih. Njegova izvajanja so jako značilna in kažejo, da delavski krogi dobro razumevajo zadnje smotre sedanjega sistema. Po poročilih Dunajskih listov rekel je mož: „Čim se je v Pragi razglasilo izjemno stanje, zasedila je policija na Dunaji anarhiste. Ne verujem, da je danes še kaj anarhistov na Dunaji. Dvanajstotica anarhistov — če bi more države uničiti, tudi če še toliko bomb razmečejo. Vlada hoče v celi državi, kjer čuti močno socialistično gibanje, uvesti izjemno stanje — to je vsa tajnost.“ — Kakor znano, hočejo socialisti na dan otvoritve državnega zbora uprizoriti veliko demonstracijo za splošno volilno pravico. Pomagalo to pač ne bo nič. Vlada in židovski liberalci so zoper to in ta dva faktorja sta vsemogočna.

Vnanje države.

Ruski glas.

„Moskovskija Vjedomosti“ prinašajo očitvidno inspiriran članek o stališči, katero bi v slučaju evropske vojne zavzela Švedska. Rusija ne zaupa Švedski in zato ni dovolila zgraditi finske železnice do Švedske, zlasti ker je pot čez morje kratek in cenen, dočim bi po železnici, katero so zahtevali Finci, mogli Švedi voziti svojo vojsko v Finsko. Švedska se ne bo samo na morju pridružila tisti državi, ki se bo borila z Rusijo, ampak skušala tudi na kopnem priti na Rusko. Že l. 1863., za časa poljskega ustanka, hoteli so Švedi napovedati Rusiji vojno, da si prilasté Finsko. Sedaj utrjujejo mejo in Stockholm. Rusko brodovje bi ne moglo preprečiti, da bi Nemci v Viktorijskem pristanu ne izkrcali svoje vojske, če bi bila pa še finska železnica zgrajena, bi bila Rusija v veliki nevarnosti.

Francoske razmere.

Notranjepolitične razmere na Francoskem, dasi nikakor niso konsolidovane, ne obujajo sedaj skoro nikakega zanimanja. Vsa pozornost je koncentrovana na prihod ruskega brodovja in Pariški listi vprašujejo v očičled italijanski usiljivosti samo še: Pojde-li Carnot v Toulon? „Gaulois“ misli, da pojde Carnot v Toulon, da pa se v mestu ne bo ustavil, ampak takoj šel pozdravit ruskega admirala in se vrnil v Pariz. To pa samo zato, da mu ne bo treba pozdraviti italijanskega poslanika in italijansko ladjo, ki ima priti v Toulon. — Predsednik Carnot mudil se je v soboto v Beauvoisu pri vojaških vajah. Mej deputacijami, ki so se mu pri tej priliki poklonile, bila je tudi deputacija duhovništva, katero je vodil škof Fuzet. Ta je v svojem govoru poudarjal, da je katoliškega duhovnika dolžnost, ne mešati vero in posvetne stvari, ter se izjavil za republiko. — Meseca oktobra se snide poslanska zbornica. V političnih krogih se misli, da se bodo stranke kaj v prvi seji ločile, ker hočejo oportunisti voliti Casimirja Perierja predsednikom, dočim kandidujejo radikalci za to mesto Brissona. Pri tej priliki se pokaže, ali imajo oportunisti toliko mandatov, da zamorejo sami sestaviti parlamentarno večino ali ne.

Dopisi.

S Koroškega, 24. septembra. [Izv. dop.] (Gorotanska slika.) Koliko surovih svojstev starih Germanov, ki so po gospodvih priščevali, igrali in se tépli, imajo se otresti še današnji Nemci, to kažejo razmere po slovenskem Koroškem. Seveda nabijajo se tudi tušaj ljudje slovenske krvi, ki na glas trobijo nemško slavo in so kar zaljubljeni v nemško „kulturo“ — nemškutarji — a škoda bi bilo vsake besede o tej nagnutosti iliki, katero radi privoščimo tevtoburškim junakom. Da niso zatrli Nemci s svojo brezozirno surovostjo, s židovskim denarjem in z vladno pomočjo koroških Slovencev, zahvaliti se imamo v novejšem času razven domačinom tudi češkimi duhovnikom, ki neustrašeno širijo slovanski ponos v gorotanski zemlji. Da napadajo te prave blagovestnike Ciril-Methodove od vseh strani, celó od dubovske, je umevno, a kako se časih z njimi postopa, kaže naslednji slučaj: Zadnja leta odlikoval se je v narodnem delovanju mej koroškimi duhovniki posebno gospod Dragotin Rous. Malo je Koroških duhovnikov, ki bi imel toliko realnih zaslug, kakor on. Ustanovil je dvanajest posojilnic, mnogo podružnic Ciril-Methodovih, on je bil mej ustanovitelji političnega in gospodarskega društva za koroške Slovence. Kdor pozna tukajšnje razmere, vé, koliko napora, koliko narodnega navdušenja je treba, da se doseže tako velikanski uspehi. Takemu delu je kos samo v narodnem boji vzgojen mož, ki se bojuje tudi na gospodarskem polji, a ne v „Slovencu“ in „Domoljubu“, kakor naši Mahničevci. Ker gospod Rous ni deloval v rokavicah, ker se ni ustrašil zamere, ne troškov, ne psovanja, — jeli so ga preganjati in nazadnje potisnil ga je škof Kuhn s pomočjo nekega drugega gospoda v čisto nemški kraj, kjer se sedaj veseli nemške surovosti in nemške kulture. Kako perfidno postopajo mračnjaki, pokazal je neki duhovni gospod, ko je po gospodu Rousu žalujoče farane tolažil, rekoč, da ima prestavljeni duhovnik: delirium tremens! Skoro potem pa je prišel g. Rous obikat svojo nekdanjo faro in tamošnji prebivalci so se čudom čudili, kako „znajo beljaški gospod dekan obrekovati!“

Iz Tolmina, 25. septembra. [Izv. dop.] (Naš in naš.) Naši tržani prištevajo se kaj radi k pravim in zavednim Slovincem in ako bi človek sodil le po govorih in časopisih, mislil bi res, da prebivajo v Tolminu sami husitsko navdušeni narodnjaki. Da pa temu ni tako, prepriča se lahko vsak, ki pride v Tolmin in si malo ogleda naš prijazen trg. Razun jedinega slovenskega napisa na velikem trgu: „Rokodelsko bralno društvo“ ni najti v celem trgu niti jednega iz ključno slovenskega napisa. Od vseh tukajšnjih 12 gostilnic nima nobena nikakega napisa in ni se torej čuditi, da je pred kratkim neki tujec namesto v gostilno zašel — k peku, misleč, da je nad hišo viseči „Št. Janžev venec“ znamenje gostilne. Tudi pri trgovcih in obrtnikih ni slovenskemu napisu nikjer ne sluha ne duha, kakor je to povsod navada v nemčurskih in lahonskih mestih in trgih, kjer vsak krojač in čevljar obesi svoj „šuster“, „šnajder“ ali „sartore“, „calzolajo“ nad vrata. In ako se res kje najdejo kake slovenske besede, bi človek, ki jih prvkrat bere, pač res lahko mislil, da so iz 17. stoletja; zlasti lepo se bere: „c. kr. prodajilo tobaka“, „prodajilo strelniga prahu“ itd. Najbolj mej vsemi ugaja pa nekaterim v najnovejši slovenščini napravljeni in s krasnimi nemškimi barvami okrašeni napis: „Caffè pošta“. — Napisi pri javnih šetališčih so izključno vsi slovensko-nemški in črke pri napisih povsod z nemškimi barvami okrašene. Istotako dalo je tukajšnje olepševalno društvo, kojega glavni faktor je okr. glavar g. grof Marenzi in za kojega darujejo naši ubogi Tolminčani svoje težko zaslužene krajcarje, zaznamovati pot na grad „Kozjev rob“ tudi v nemškem jeziku, ker samo slovenski napis v samoslovenskem kraju bi gotovo nekaterim gospodom pogled odvezal, da bi ne videli širokega pota „na Grad“. Še bolj potreben pa je bil še „na gradu“ napis na vzvišenem razgledu: „Rinaldinijev razgled“ — „Rinaldini Warte“ — in res čuditi se je, da še niso tudi pristavili blažene laščine, kojoj bo g. R., ako še kdaj pride v ta divni kraj, gotovo pogrešal. Tako je z našimi javnimi napisi. Oglejmo si pa naše urade. Pri napisih sicer najde slovenščina še tu in tam zadnje mesto, ali uradni pečati so izključno le

Dalje v prilogi.

nemški! In še celo naš poštni urad nima slovenskega pečata! Radovedni smo pač, kako dolgo še bomo čakali, da dobimo pri okr. glavarstvu, pri okr. sodnji in pri davkarstvu slovenske pečate! Da to dosežemo, je pač že skrajni čas in treba bo prav odločnih besed na pravem mestu.

Kar se pa tiče drugih napisov, moramo srčno obžalovati, da imajo naši tržani tako malo narodnega ponosa in da si v svoji narodni mlačnosti in malomarnosti ne preskrbijo slovenskih napisov, koji v prvi vrsti dajo narodnemu trgu tudi narodno lice. — „Po naših javnih napisih sodijo drugi nas, našo deželo in njene prebivalce,“ rekel je pred kratkim neki odlični narodnjak in resnico je govoril, kajti le z napismi pokažemo tujcem, da smo zares zavedni in odlični Slovenci.

Iz občinskega sveta Ljubljanskega.

V Ljubljani, dne 27. septembra.

Občinski svet Ljubljanski imel je sinoči javno sejo, katere se je udeležilo 21 občinskih svetovalcev. Predno se je prestopilo na dnevni red, naznačil je predsednik župan Grasselli, da je povodom rojstnega dne presvitlega cesarja v imenu mestne občine izrazil potom c. kr. deželnega predsedstva najudanejša vošila in da je istim potom došla zahvala z najvišjega mesta. Dne 4. oktobra bode povodom godu presvitlega cesarja ob 10. uri slovesna sv. maša v stolni cerkvi. Naznanjajoč to občinskemu svetu vabi župan občinske svetnike, da se udeležijo slovesnega cerkvenega opravila. Povodom odhoda 17. pešpolka iz Ljubljane, pogostila je mestna občina mostovo omenjenega polka dne 18. avgusta. Poveljnik polka, gospod polkovnik baron Bilek, zahvalil se je za to pismeno mestni občini. V volilno komisijo za predstoječe volitve trgovske in obrtne zbornice Ljubljanske izvolil je občinski svet gospoda viteza Zittererja svojim zastopnikom.

Po končanih oziroma predstavljenih poročal je podžupan Petričič v imenu finančnega odseka o gradnji vojaškega avgmentacijskega skladišča. Vojaško poveljništvo v Ljubljani izjavilo je v dopisu na mestni magistrat, da sedanje avgmentacijsko skladišče v Dolgi ulici nikakor ne zadostuje potrebam, da je nevarno zaradi ognja itd. ter prosi, naj se mestna občina izjavi, je-li pripravljena, preskrbeti druge za to pripravne prostore, odnosno zgraditi novo avgmentacijsko skladišče. Ker je mestna občina po zakonu dolžna preskrbeti vojaški upravi potrebne prostore, sklenil je občinski svet, izreči, da je mestna občina v principu pripravljena, dogovarjati se s c. in kr. erarjem zaradi gradnje avgmentacijskega skladišča, da se bode pa konečno odločiti še le tedaj, ko bode komisijonečno dognano, kakšno skladišče vojaški erar zahteva in koliko bi znašali troški te nove zgradbe. Kakor je poročevallec omenil, kazalo bi to skladišče zgraditi na prostoru za novo mestno vojašnico, ki je že last mestne občine Ljubljanske, pa ne donša nikakega dohodka in bi ga ne bilo lahko mogoče za druge namene porabiti.

Potem poročal je obč. svet. Svetek o nakupu prizidka (tako imenovane „patrontasche“) ob Velikoverhovi hiši pri mesarskem mostu v svrhu razširjenja ceste. Gospa Velikoverh kot lastnica omenjenega objekta izjavila je, da jo je volja prodati ta prizidek mestni občini za svoto 600 goldinarjev; odstraniti bi ga brezplačno, pač pa naj bi ostal material njena last. Poročevalec pravi, da bi pač kazalo, vzprejeti to ponudbo, ker bi le v tem slučaju bilo mogoče, cesto ob St. Peterskemu nasipu primerno razširiti, kar je nujno potrebno. Občinski svet pritrdil je temu nasvetu ter sklenil nakup omenjenega prizidka. Svota 600 gld. izplačala se bode prihodnje leto in sicer iz skupila za prodano mestna zemljišča. Obč. svet. Zabu kovec poročal je o nakupu senožeti parc. šte. 920 katastralne občine Trnovsko predmestje za odkladišče fekalij. Ker se blizu sedanje prostora za odkladišče fekalij nahaja že več hiš in ga torej ne kaže več rabiti v to svrhu, sklenil je mestni zbor, kupiti od deželnega odbora parc. šte. 920 za svoto 1344 gld. Pri tej priliki predlagal je obč. svet. Žagar, naj bi se v omenjeno svrhu kupilo tudi kako zemljišče blizu Codellijevega, kar pa ni odveljalo.

Precej obširna debata vnela se je o „Glasbene Matice“ prošnji glede odstopa jednega dela mestnega zemljišča v Vegovih ulicah, da bi se mogel iz teh ulic napraviti uhod v hišo šte. 8. v Gosposkih ulicah, katero je — kakor znanu — kupila „Glasbena Matica“ in kjer namerava namestiti svojo godbeno šolo. Poročevalec obč. svetnik Gogola priporoča v imenu finančnega odseka, naj se „Glasbeni Matici“ dovoli uhod iz Vegovih ulic do preklica. Z ozirom na potrebno urejenje Vegovih ulic mogoč je le ta modus, sicer bi utegnili mestna občina kdaj škodo trpeti. Obč. svet. Šubie predlaga, naj se ugodi prošnji „Glasbene Matice“ s pridržkom, da ona svojedobno mestu brezplačno odstopi od omenjenega prostora toliko, kolikor bi ga bilo potrebno za urejenje Vegovih ulic. Prepustil naj bi se ves prostor pred hišo šte. 8, ker bi „Glasbena Matica“ tam napravila lepe nasade, ki bi služili v olepšavo tamošnjega prostora. Obč. svet. Hribar predlaga, naj se „Gl. Matici“ dovoli prost uhod kot

služnost, katero si društvo lahko da upisati v zemljiško knjigo, zemljišče pa da ostane mestna last. Obč. svet. dr. Tavčar pravi, da bi bilo za „Glasbena Matico“ zelo nevarno, ako bi se ji uhod dovolil le do preklica; v teku let dobimo lahko nemškega župana ali pa vladnega komisarja; ti bi najbrž ne bili prijatelji „Glasbeni Matici“ in utegnili bi jej zapreti uhod. Da se temu izognemo, priporoča govornik predlog obč. svet. Hribarja. Pri glasovanju bil je Hribarjev predlog vzprejet.

Nadalje sklenil je občinski svet, naj se povrne službina kavecija rajnega mestnega blagajnika Vojteba Valente v znesku 1200 gld. njegovi vdovi, odnosno sorodnici. Isto tako vzprejelo se je brez ugovora na znanje poročilo o mestne blagajnice in ž njo združenih fondov skontrovanju dne 14. julija letošnjega leta. Konečno poročal je obč. svet. Zabu kovec v imenu policijskega odseka o tarifu novo ustanovljenega društva komisarjev. Ker so cene ostale nespremenjene ter so razmeroma nizke, odobrili je občinski svet brez ugovora predloženo tarifo.

Po končanem dnevnem redu interpeliral je obč. svet. Hribar gospoda župana zaradi reorganizacije mestnih uradov. Dotične magistratne službe bile so razpisane že meseca februarja letošnjega leta in v razpisu bilo je rečeno, da jih je nastopiti 1. julija 1893. Ker se pa do sedaj uložene prošnje kompetentov še niso predložile občinskemu svetu, vpraša govornik, kakošne so zapreke, ki so to do sedaj ovirale, in je-li se bode to v kratkem zgodilo.

Župan Grasselli odgovori, da se je stvar zavlekla zaradi tega, ker je bil uspeh razpisa v nekaterih strokah negativen; tudi poizvedovanje o kompetentih vzelo je mnogo časa. Sedaj je stvar dovršena in dotični predlogi izročili se bodo v nekaterih dneh načelniku personalne sekcije v posvetovanje.

Ko je župan Grasselli odgovoril še na interpelacijo obč. svet. Kunca o napravi rampe za živino pri mestni klavnici, da se bode dotični načrti kmalu predložili, zaključila se je javna ter pričela tajna seja.

Domače stvari.

— (Osebnosti.) Okrajni sodnik v Bovecu gosp. Fran Dukič je premeščen v Sežano, okrajni sodnik v Podgradu g. Matija Rutar pa v Kanal. Sodna pristava v Gorici dr. E. Christofletti in Henrik Bartolomei sta imenovana okrajnima sodnikoma, prvi v Podgradu, drugi v Kopru. Drž. pravdnika namestnik v Rovinju dr. Karl Chersich je premeščen v Trst na njegovo mesto pa je imenovan sodni pristav v Sežani g. Ivan Okretič. — Gospod drd. iur. Fran Bonač, dosedaj pravni praktikant pri trgovskem sodišču na Dunaji, nameščen je auskultantom pri okrožnem sodišču v Mostaru v Hercegovini. — Davčni kontrolor gosp. Jožef Cerk imenovan je davkarjem v IX. in davčni pristav g. Franc Aumann davčnim kontrolorjem v X. činovnem razredu, oba za Kranjsko.

— (Izlet „Sokola“ v Ribnico in Kočevje) obeta postati prav lep, ker se mej člani kaže živo zanimanje. Saj je pa to tudi naravno. Pri slabih dosedanjih prometnih sredstvih „Sokol“ ni mogel dostikrat izleteti proti dolenski strani. Z otvorjenjem nove železniške proge pa se je stvar predrugačila in vsakomur se ponuja lepa prilika, ogledati si dolensko stran od Ljubljane do Ribnice in do Kočevja. Odbor „Sokola“ ni hotel zamuditi ugodnega časa in je ustregel izraženi želji, da se še letos priredi društveni izlet. Nadejati se je, da se bode pridružilo Sokolom mnogo drugih rodoljubov iz Ljubljane in ob železniški progi. Vlak spremljevala bode godba in je odbor „Sokola“ prijazno povabil tudi vrlo pevsko društvo „Ljubljana“, da se udeleži izleta. Zabave se torej izletnikom ne bode manjkalo in gotovo bomo preživeli nekoliko veselih ur mej rodoljubi narodnega trga Ribnice in pozdravljali rodoljube ob posamičnih postajah. — Ob enem opozarjamo vse člane „Sokola“, da se gotovo udeležijo jutrišnjega „jour-fixa“, na katerem se bode razgovarjalo o nekaterih važnih društvenih zadevah.

— (Resnici na čast.) V včerajšnjem uvodnem članku se čita, da sta gospoda V. C. Supan in trgovec Resman prva sprožila misel, zgraditi „Narodni dom“ v Ljubljani. Vsa čast zaslugam omenjenih gospodov, toda misli na „Narodni dom“ nista ona dva sprožila, ampak poštenjak in velmož pokojni Fran Levstik. Brez obilnih družih dokazov, ki so v privatnih rokah, dokazujejo to zapisniki Ljubljanske čitalnice. Levstikovo in tovarišev njegovih prizadevanje, da bi se bili tedanji merodajni možje „Narodnega doma“ poprijeli, je prouzročilo burne seje, celo občni zbor se je radi tega sklical, toda Levstik ni imel sreče in ni našel nikdar milosti. — Naj bo še povedano, da so Levstik in

njegovi tovariši, ki so že prve dni svojega prizadevanja imeli podpisanih 17000 gld. za namenjeno zgradbo, stavliali tudi predlog, naj se nakupi za „Narodni dom“ Maličeva hiša z vrtom in prostom, kjer stojijo sedaj gledališče in vile, kar je bilo dotičnikom na ponudbo za 80.000 gld. in kar je par let kasneje kupilo stavbeno društvo za 120.000 gl. Naj to zadostuje, da ne spravljamo na dan starih grehov, ki so nam dosti škodili, in se zopet spominjamo nepozabnega Frana Levstika.

— („Radogoj“) je pristopil kot ustanovnik z doneskom 100 kron velečastiti Josip Furlani, duhovnik v Villi Vicentini na Furlanskem. — Slavno ferijalno društvo slovenskih visokošolcev „Sava“ darovalo je 17 kron, kot prebitek pri nakupu venca za nepozabnega nam Frana Gestrina. — Živili!

— (Prvo krono družbi sv. Cirila in Metoda!) Uredništvu našega lista poslal je kot kronin dar iz Kostanjevice g. Ivan Oražen, cand. medicinae, 8 kron 4 vin., nabrane v mali, a veseli družbi v g. Bučarjevi gostilni. Živili rodoljubni darovalci in njih nasledniki!

— (Za „Narodni dom“) v Ljubljani poslal je uredništvu našega lista g. Ivan Rabič iz Radovljice 2 kroni. — Živio!

— (Slovenska opera.) V prodajalnici g. Petričiča na Glavnem trgu so razstavljene fotografije članov slovenske opere, katere si je pridobilo za letošnjo gledališko sezono „Dramatično društvo“ v Ljubljani.

— (Javna tombola.) „Prvo Ljubljansko društvo za podporo in oskrbovanje bolnih in obnemoglih društvenikov“, ki priredi dne 1. t. m., to je v nedeljo, javno tombolo na Kongresnem trgu, deluje z najlepšim uspehom že 28. leto. Samo tekom lanskega leta razdelilo je članom 862 gld. 50 kr. podpore in za pogrebe 11 društvenikov plačalo 220 gld. Te številke govoré jasno, da si društvo pošteno prizadeva, izpolnjevati vestno in kolikor mogoče uspešno dobrodelno svojo nalogo. Kakor za vojno, treba je tudi v dobrodelne svrhe denarja in zato priporočamo nedeljsko tombolo naklonjenosti naših čitateljev.

— (Drzna tatvina.) Včeraj zvečer proti 8. uri prišli so trije mladi delavci v prodajalnico g. Karingerja na glavnem trgu in zahtevali nekaj stvari. Ko je g. Karinger sezal po zahtevanih stvareh, odprl je jeden bitro blagajno in odnesel večjo vsoto denarja. G. Karinger trdi, da je drzni tat ključarski pomočnik Valentin Marinko. Tako poroča uradni list.

— (Prekluzivni obrok za zamenjanje državnih goldinarskih bankovcev II. emisije.) Kdor hoče zamenjati državne goldinarske bankovce izdaje od 1. januarja 1882. l., more to storiti samo do konca decembra t. l. in vložiti kolekovano prošnjo na državno finančno ministerstvo.

— (Braino društvo v Domžalah) se je končno ustanovilo in začne delovati dne 8. oktobra. V proslavo tega dne, priredila se bode v prostorih g. Jakoba Jermana ustanovna veselica, na katero bodo povabljeni razna društva. V odbor so bili voljeni gg.: Jos. Kušar, predsednikom; Jakob Jerman, podpredsednikom; Andrej Maček, blagajnikom; Vinko Januš, tajnikom; Martin Dokler, Mihael Kremžar in Franc Simon odborniki.

— (Požar.) Sinoči ob 1/3. uro nastal je v Gobuščah pod Ljubljano velik požar, ki je v hipu uničil štiri gospodarska poslopja z vsemi pridelki. Škode je do 400 gld., zavarovano samo za 800 gld. Izanska in Šmarijska požarna bramba sta prihiteli takoj na lice nesreče, ker se je pa Šmarijski razpočil kotel pri brizgalni, pogasili so ogenj Izanski gasilci se svojo izvrstno, lani pri Samassi za 700 gld. kupljeno brizgalnico. Izanci so se skazali pri tem požaru požrtovalne in pogumne; vodil jih je podnačelnik g. Ivan Janželj. Želeti bi bilo le, da pristopi več gospodarjev, ki bi društvu dali potrebni ugled in vzbudili tudi mej mladino večje zanimanje.

— (Povodenj.) Piše se nam iz Motnika: V ponedeljek jutraj ob štirih nastala je pri nas grozna povodenj, ki je naredila za mnogo tisoč goldinarjev škode. Voda je pobrala od Kozjaka do Ločice sedem mostov na deželni cesti, zasebnih pa čvetero, vsem žagarjem in mlinarjem je podrli jezove in jim pobrala nekaj lesa in mnogo drugega materiala, sploh vse, kar je dosegla. V Motniku napolnila je vse hiše, tako da so ljudje stali do pasu v vodi, po trgu pa

je drvila bruno in hlode. Utonilo je nekaj svinj in koz, nadalje je voda podrila in odplula kozolec s tremi okni in sedem sežnjev poleg kozolca zloženih drv, tako da se še ne pozna, kje je kozolec stal. Da je povodenj podsula tudi polja in travnika, ni treba posebej omenjati.

— (Ubegeli kaznjenci.) V Savi v Radovljiskem okraju pobegnil je kaznjenc Jože Gahleitner iz Friendorfa v Dolenji Avstriji, ki je delal pri tamošnjem oddelku kaznjencev. Bežal je proti Javorniku in ga dosedaj še niso zasačili.

— (Starinske najdbe.) Dne 22. t. m. našel je poljedelec Jože Parčič iz Paradišča pri Šmarji na rimski sarkofag (iz mehkega kamena), ko je sejal pšenico na „Mahovjeh“. Poklical je tam bivajočega starinšlovca g. J. Pečnika in ta je našel, da so bili štiri mrljici v istem grobu zakopani, ter v njem jedno lampico in pasno zapono. Pod sarkofagom bila je že poprej ženska zakopana, ki je imela nekaj steklenih korald podobnih onim iz Nevioduna. Na „Mahovjeh“ je več rimskih grobov, ki so pa večinoma razdejani. V nekem žganem grobu našel je g. Pečnik dve lepi rudeči skledi, lampico in rimski denar, v drugih jednake predmete. Zanimivo je to, da so se našli sarkofagi tudi izven Emone.

— (Okrajni zastop v Šmarji pri Jelšah) je za 6letno dobo volil v okr. šolski svet gg.: dr. Jurtelo Frana, odvetnika, dež. poslanca in dež. glavarja namestnika, župana in načelnika okr. zastopa; Rančiča Hogona, zasebnika, oba v Šmarji; Zdolška Andreja, župnika pri sv. Štefanu; Strnška Vekoslava, učitelja pri sv. Petru na Medv. selu in Senico Gašparja, posestnika na Ponkvi. Za tajnika pri okr. zastopu je bil imenovan domačin Dečman Rudolf. Lep naroden napredek za okraj.

— (Rajhenburški godbeni klub) priredi združen s pevci dne 8. oktobra t. l. veselico s tombolo, koncertom, prosto zabavo in plesom. Lokal in podrobnosti se naznanijo pozneje. Ker je čisti dohodek namenjen revni šolski mladini, vabi na prav obilno udeležbo odbor.

— (Naš domači pešpolk barona Kuhna) prišel je v nedeljo po noči ob 1/3 uri s posebnim vlakom v Celovec. Navzlic pozni uri pozdravila je poleg vojaških dostojanstvenikov obilna množica, največ Celovski Slovenci, došle vojake, ki so z godbo na čelu odkorakali v svoja bivališča.

— („Nemški dan“ v Velikovecu.) bil je — kakor se nam poroča od tam — dosti klavern. Kakor so bobnali in ropotali rešitelji nemške domovine, mislil bi bil človek, da bode najmanj kakih 10.000 pristnih Germanov pridlo v Velikovec, da obranijo to „nemško“ mesto pred navalom vrazjih Slovencev. A prišla je le mala peščica znanih Velikonemcev, katerih se nikdar ne pogreša pri jednacijah prilikah. V slavnostnem sprevedu je bilo komaj 100 oseb, gledalcev pa niti toliko, da bi bili napolnili veliki trg. Vrsta voz, ki je privajala slavnostne goste, je bila jako kratka, pri skupnem obedu je bilo komaj kakih 60 oseb. Z jedno besedo bilo je mnogo vika in krika — a malo je izdalo vse. Mesto je bilo okrašeno z zastavami, katere so si izposodili Velikovčani od Celovškega mestnega zastopa. Da se je poudarjalo posebno, da je Velikovec nemški in da tak hoče ostati, to ni treba poudarjati. Kaj bi se tudi družega govorilo, kadar se zbero pristni „šulvereinovci“? Kaj pomenijo mej takimi možmi besede „da se pridobe in ohranijo simpatije slovenskih sodeželanov“, katere sta govorila znani Kirschner in odpadnik Plawetz, o tem bi bilo odvisno govoriti. Dr. Luggin je predlagal več resolucij, katere so pičlo navzoči privrženci se ve da naidušeno sprejeli. Ako primerjamo bombastične pozive in obupne klice „Auf nach Völkermarkt!“ z dejanjskim jako revnim uspehom tega velikega „nemškega“ dneva Velikovškega, prihaja nam nehote na misel pregovor o siromašni miški ki se je rodila iz stokajočih gor. Slovencem Velikovške okolice se pa taci nasprotnikov ni toliko bati, da bi odnehali od svojega pravičnega boja. Posebno za njih velja napis, ki so ga prireditelji nemško slavnosti postavili na slavalok: „Durch Nacht zum Licht.“ Da, da, gospodje! Zastonj se trudite, napočila bode svetloba, napočil bode tudi Slovonom dan!

— (Redek lov.) Iz Vrbe ob Celovškem jezeru se poroča, da je nedavno v sredi jezera pri takozvanem „Auenhof“ soproga hidropata in posestnika zdravilišča g. Schürra vjela plavajočo divjo kozo, ki je bila že vsa onemogla. Živalica je začasno upravljena v „Auenhofu“, kjer jo krmijo,

dokler se ne določi, komu po lovskih zakonih prav za prav pripada.

— (Tržaški magistrat in slovenščina.) g. Martin Pečar in nekateri narodnjaki iz Lonjerja uložili so pri Tržaškem magistratu slovensko prošnjo, da se odpošlje zastopnik k nekemu zborovanju. Magistrat pa ni hotel nikakor vzprejeti slovenske prošnje in zahteval naj se vsaj nadpis napravi italijanski ali pa nemški! Gosp. Pečar pa je povedal dotičnemu uradniku kar mu je šlo ter se pritožil pri namestništvu, ki mu po zakonu mora podeliti pravico. Tako je prav, odločnosti treba in navadili se bodo nasprotniki spoštovati nas.

— (Iz Pazina) se poroča, da so tamošnji Lahoni začeli tako razgrajati, da je občinsko poglavarstvo moralo prositi okrajno glavarstvo, naj dovoli orožnikom, da vsak večer obhadjajo mestne ulice. To je nekoliko pomagalo, a le v jednom delu mesta. Na istočni strani, kjer stanuje župan dr. Dukič pa so mu pod oknom rjaveli razgrajalci na vse pretege „non si parla che italiano“, dokler jih niso pregnali tudi od tam orožniki. Taki odnošaji vladajo že leto dni in bi bil res skrajni čas, da se vladni organijo vzdramijo in store konec temu neznosnemu stanju.

Prvo krono
družbi sv. Cirila in Metoda!

Razne vesti.

* (Šolske razmere v Avstriji.) Na podstavi zadnjega ljudskega štetja je v avstrijsko-ogerski monarhiji 9.605.337 analfabetov, 1.031.624 ljudi zna pa samo čitati. Ako odštejemo od števila analfabetov 6.029.215 otrok, ki še niso 6 let stari, se je torej število analfabetov od leta 1880. zmanjšalo za 6-21 %. Najbolj ugodno je razmerje glede omike v Predarlskem, ki ima samo 4 % analfabetov; najbolj neugodne razmere so pa v Galiciji, v koji je celó 23 % analfabetov. V Avstriji je bilo leta 1889/90. 17.477 šol, mej temi 8439 jednorazrednic in 451 meščanskih šol. Vseh učiteljev skupaj je bilo 46.338, mej temi 15.094 učiteljic, 13.531 nadomestnih veroučiteljev, 7214 pomožnih, odnosno stranskih učiteljev, 1547 učiteljev in 705 učiteljic brez spričevala, 936 mest je bilo praznih in na 5000 šolah je bil vpeljan poludnevni pouk. 3045 šolskih poslopij je bilo v slabem stanju in 2257 poslopij pa ni zadostovalo higijeničnim predpisom. — Šolo je obiskovalo blizo 3 milijone otrok in 437.000 jih je pa bilo brez pouka. Na jednega učitelja prišlo je na Gorenjem Avstrijskem 92, v Galiciji 101 in na Kranjskem 123 učencev. V 12 % šol so otroci ločeni po spolu. Za vzgojevalne namene se je izdalo na jednega človeka in sicer: na Francoskem 3-16 m., na Angleškem 3-08 m., na Nemškem 2-2 m., v Avstriji 1-64 m., v Rusiji 1-08 m., na Laškem 0-88 m. in na Španskem pa 0-64 m. — Na 1000 vojakov-novincev pride na Švedskem 4, v Švici 5, na Nemškem 12, v Holandiji 18, na Francoskem 126, na Angleškem 127, v Belgiji 154, v Avstriji 388, v Italiji 480, na Španskem 700 in na Ruskem pa 783 analfabetov.

* (Schiller-plagijator!) Berolinski listi prinašajo senzacno vest, katera bo izvestno vzradostila vse tiste slovenske srednješolce, ki se morajo ukvarjati s Schillerjevimi deli. Neki bavarski učenjak — pravijo rečeni listi — je našel v drž. knjižnici v Monakovu izvod v 16. veku tiskane drame, katera se je bila predstavljala l. 1430. v Curihu. Ta drama se imenuje „Viljem Teli“ in po njej — trdi bavarski učenjak, — je Schiller skoro doslovno napravil svojo slovečo dramo.

* (Brezvesten učitelj glasbe.) Veliko senzacijo vzbudil je slučaj, ki se je pripetil v Dunajskem Novem Mestu. Policija je namreč prišla in dala zapreti 28letnega učitelja glasbe Matijo Höpfela, ki je zlorabil pet deklic v starosti mej 9 in 12 leti, vse iz dobrih hiš.

* (V dvoboju ustreljen.) Znana afera urednika Ujlačka v Velikem Varadinu, katerega so zaradi neke gledališke kritike napadli in pretepli nekateri gledališki entuzijasti, imela je te dni krvav epilog. Mej dvema osebama, ki prvotno nista bili udeleženi pri tej stvari, nastala je časnikarska polemika in posledica je bila dvoboj, v katerem je dijak Oerlej ustrelil urednika Kalmana.

* (Besen orožnik.) V Zakopanah v Galiciji sprla sta se neki gostilničar in tamošnje orožniške postaje vodja. Orožnik prebodel je krčmarja, potem pa napadel rodbino občinskega predstojnika, usmrtil njegovega sedemletnega sinka in ranil prestojnika in še nekega otroka. Orožniški vodja, ki je baje zblaznil (?), je pobegnil.

* (Potopljena vojna ladija.) Ruska vojna ladija oklopni monitor „Rusalka“ z 10 častniki in 150 mornarji se je brčkone potopila te dni pri viharji na potu iz Revala v Halsingfors, ker se pogreša že več dni in so se našle razne stvari, iz katerih se sklepa, da je ladija poneorečila.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Kočevje 27. septembra. Otvoritvena vožnja po dolenski železnici se je sijajno izvršila. Navzoči minister Bacquehem, Bilinski, Wittek, Aibori, Hein, Kočevar, Detela, Grasselli, državni in dež. poslanci, zastopniki železničnega stavbenega vodstva, hranilnice, Trboveljskega premogarskega društva itd. Vse postaje bogato okičene z državnimi in slovenskimi zastavami. Do Kočevske meje vsi nagovori izključno slovenski. Povsod navzočni občinski zastopi, duhovščina, uradi, šole itd. Naudušenje veliko. V Kočevji ogledali gostje premogokope. Potem banket. Vreme je krasno.

Kočevje 27. septembra. Pri banketu prvi napil Schwegel nemški in slovenski cesarju, naglašujoč, da hrast se omaje in hrib, a zvestoba Slovencev ne gane. Minister zahvalil se in napil deželi kranjski, sklepajoč svoj govor mej gromovitimi živio-klici slovenski. Detela počenši nemški, nadaljuje sovenski ter sklepajoč nemški napije navzočemu ministru.

Praga 27. septembra. „Narodni Listy“ javljajo, da je dr. Masaryk odložil mandat za državni in deželni zbor.

Opatija 27. septembra. Srbski kralj dospel z Milanom in ostane tu deset dni.

Budimpešta 27. septembra. Poslanski zbornici predloženi državni proračun za leto 1894 računi redne izdatke na 394.532.835 goldinarjev, v primeri z lanskim letom več za 16.655.632 gld.; redne dohodke na 416 milijonov 608.094 gld. torej več za 13.275.109 goldinarjev. Prebitek v rednih dohodkih in izdatkih znaša torej 22.075.259 gld. Vkupni izdatki znašajo 464.992.254 gld., torej menj za 21.191.267 gld.; vkupni dohodki znašajo 465.003.942 gld., torej menj za 21.649.701 goldinar. Prebitka je 11.688 gld., torej za 458.434 gld. menj.

Budimpešta 27. septembra. Poslanska zbornica vzprejela finančni ekspozé z odobravanjem. Wekerle povdarjal, da je rezultat drž. gospodarstva v lanskem letu dokaz za resničnost budgetiranja. Dobiček pri konverziji znaša 72 milijonov goldinarjev, ki se porabi za železnice, kolonizacijo, Reški pristan itd. Minister napovedal, da predloži v kratkem načrt o podržavljenju državne uprave, o ustanovitvi upravnega sodišča, o davčni reformi itd. Wekerle zagovarjal dosedanje korake, storjene za regulacijo valute, ter rekel, da disažija ni posledica nakupovanja zlata. Ogerska je založila pri bankah 163 milijonov kron ter ima prištevisi 72 milijonov konverzijskega dobička že sedaj toliko zlata, da zamore koj začeti plačevanje z gotovino.

Berolin 27. septembra. Govorica, da se cesar Viljem in Bismarck v kratkem snideta, se še vedno vzdržuje in se potrjuje s poučene strani.

Barcelona 27. septembra. Vsled atentata vlada tukaj velikansk strah. Kraljevska rodovina se pripravlja za takojšnji odhod. Maršal Martinez-Campos je nevarno ranjen. Policija zaprla mnogo anarhistov in našla pri nekaterih pripravljene bombe in mnogo dinamita.

Narodno-gospodarske stvari.

— Premovanje goveje živine bode v Koštanjevi dne 12. oktobra, v Dobropolji dne 14. in v Starem trgu pri Ložu dne 16. oktobra.

— Izvažanje breskev. Letos so posebno dobro obrodile breskve na spodnjem Štajerskem. Z Videmske postaje zvozilo se jih je zadnjih 14 dni vsak dan po cel železniški vagon na Dunaj in naprej na Nemško. Tudi slive obrodile so izredno dobro, istotako jabolka.

— Prememba imena. Generalno ravnateljstvo drž. železnic naznanja, da se ime postaje „Böhm. Hörschlag“ na prgi Budějovice-St. Valentin premeni 1. oktobra v „Oberhaid-Böhm. Hörschlag“.

Bratje Sokoli!

Jutri

„Jour-fixe“
„pri Ferlincu“.

Začetek ob 8. uri zvečer.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto 4 gld. 60 kr.; za pol leta
2 gld. 30 kr.; za četrt leta 1 gld. 15 kr.

Tuji:

26. septembra.

Pri **Mariji**: Dr. Majcenovič, Sprenger, Schlesinger, Hahn, liles z Dunaja. — Cora, Tassini, Pokorny iz Trsta. — Schore iz Berolina. — Polainer iz Budimpešte. — Patashovsky iz Lipskega. — Haneg iz Brna. — Stromayer z Kiškega.

Pri **Slonu**: Knez Anersperg, Rittweger, Spiller, Mikola, Dril, Felber, Riewel, Wocker, Hochsinger, Kondela z Dunaja. — Hussler iz Reke, Nobilitz iz Trsta. — Gleich iz Celovca. — Tieg iz Beljaka. — Sliber, Stern iz Zagreba.

Umrli so v Ljubljani:

25. septembra: Izidor Haniš, krojač, 86 let, Marija Terezija cesta št. 5.

V deželni bolnici:

24. septembra: Simon Hribar, delavski nadzornik, 38 let.

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Nebo	Mo- krina v mm.
26. sept.	7. zjutraj	734.1 mm.	9.6° C	sl. vzh.	dež.	20-60 mm
	2. popol.	734.5 mm.	11.6° C	sl. vzh.	obl.	dežja.
	9. zvečer	737.5 mm.	9.0° C	sl. vzh.	dež.	

Srednja temperatura 10.1°, za 3.8° pod normalom.

Dunajska borza

dné 27. septembra t. l.

	včeraj	danes
Papirna renta	gld. 97.10	gld. 97.10
Srebrna renta	96.95	96.75
Zlata renta	119.45	119.90
4% krona renta	96.80	96.60
Akcije narodne banke	986	986
Kreditne akcije	337.30	338.50
London	125.85	126.05
Napol.	9.98 1/2	9.99 1/2
C. kr. cekini	—	—
Nemške marke	61.87 1/2	62
Italijanske lire	44.55	—
Papirnat rubelj	1.31	—

Dné 26. septembra t. l.

4% državne srečke iz l. 1854 po 250 gld.	146 gld. 50 kr.
Državne srečke iz l. 1864 po 100 gld.	195
Ogerska zlata renta 4%	—
Dunava reg. srečke 5% po 100 gld.	127
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi.	122
Kreditne srečke po 100 gld.	195
Rudolfove srečke po 10 gld.	23
Akcije anglo-avst. banke po 200 gld.	150
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	281

Zahvala.

Za milo sočutje, kakor tudi za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu mojega iskreno ljubljenega soproga, gospoda

Simona Hribar-ja

izrekam tem potem vsem p. n. gospodom uradnikom in vsemu p. n. osebju c. kr. priv. južne železnice, slav. pevskemu društvu „Slavec“ za ganljivo petje in vsem drugim udeležencem pogreba, najtoplejšo zahvalo.

V Ljubljani, dné 27. septembra 1893.

Ivana Hribar,
soproga.

(982)

Večjo množino tirolskega in dolenskega

vina

(874—10)

Je pristno blago — ponuja po primerno niski ceni v posodah od 50 litrov višje

Jos. Paulin v Ljubljani, Marijin trg št. 1.

Potovalni nadzornik.

„Mutual“

životna zavarovalna družba
išče

(869—6)

potovalnega nadzornika

za Kranjsko

ki more vstopiti takoj, pod jako ugodnimi pogoji. Le na take gospode, ki zamorejo kaj reprezentovati, ki imajo na razpolago najboljših referencij in ki so zmožni kaj storiti, se bode ozir jemal. Ponudbe

glavnemu zastopništvu „MUTUALA“ v Trstu.

Jutri v četrtek 28. septembra v hôtelu „Pri Slonu“ velik vojaški koncert

godbe c. in kr. 27. peš-polka
kralj belgijski

pod osebnim vodstvom svojega gosp. kapelnika.

Začetek ob 8. uri.

Ustopenina 30 kr.

K obilni udeležbi uljudno vabi

(981)

J. Mayr, restavrateur.

Gospodičina

izprašana učiteljica

(968—2)

za francoski jezik, glasovir in citre

ima še nekoliko prostih ur na razpolaganje.

Marije Terezije cesta št. 12, v pritličji.

V igranji na citre

ponuja

(925—5)

Josip Petritz, učitelj citranja,
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 8.

Ponudba službe.

Intelligenten mož, v najboljših letih, čvrst, oženjen, z dolgoletnimi spričevali, slovenščini in nemščini več v govoru in v pisavi, išče kot **dacar, uradni sluga, magazineur, vratar, nadzornik** itd. takoj službe; njegove zahteve so skromne. Tudi bi vzel kako gostilno v najem. Ponudbe naj se blagovolijo poslati pod šifro: „D. A.“ poste restante v Kranj.

(972—2)

Svoji k svojim!

P. n. častitim gospodom rojakom, bivajočim na Dunaji, uljudno priporočam svojo

izdelovalnico moških oblek.

Obleke izdelujem po najnovejšem kroju, priležno in trpežno ter po nizkih cenah. Za obila naročila se vsem Slovincem tople priporočam

(953—3)

z odličnim spoštovanjem

Gabrijel Mesner

krojaški mojster

Dunaj, IX./3. Währingerstrasse št. 26.

Svoji k svojim!

C. kr. glavno ravnateljstvo avstr. drž. železnic.

Izvod iz voznega reda

veljavnega od 1. junija 1893.

Nastopno omenjeni prihajalni in odhajalni časi označeni so v srednjeevropskem času.

Odhod iz Ljubljane (juž. kol.).

Ob 12. uri 05 minut po noči osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Inomost, Bregenz, Zürich, Genf, Pariz, Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Ob 7. uri 06 minut zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Aussee, Ischl, Gmunden, Solnograd, Lend-Gastein, Zell am See, Dunaj via Amstetten.

Ob 11. uri 50 minut dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj.

Ob 4. uri 20 minut popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Solnograd, Inomost, Linc, Ischl, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Eger, Francove vare, Karlove vare, Prago, Draždane, Dunaj via Amstetten.

Prihod v Ljubljano (juž. kol.).

Ob 5. uri 55 minut zjutraj osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Ischla, Gmunden, Ischla, Aussee, Pariza, Genfa, Züricha, Bregenza, Inomosta, Zella am See, Lend Gasteina, Ljubna, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Trbiža.

Ob 11. uri 27 minut dopoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Draždan, Prago, Francovih varov, Karlovih varov, Egra, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Inomosta, Linca, Ljubna, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Ob 4. uri 53 minut popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla, Trbiža.

Ob 9. uri 27 minut zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubnega, Beljaka, Celovca, Pontabla, Trbiža.

Odhod iz Ljubljane (drž. kol.).

Ob 7. uri 18 minut zjutraj v Kamnik.

„ 2. „ 05 „ popoldne v Kamnik.

„ 6. „ 30 „ zvečer v Kamnik.

„ 10. „ 10 „ zvečer v Kamnik (ob nedeljah in praznikih).

Prihod v Ljubljano (drž. kol.).

Ob 6. uri 51 minut zjutraj iz Kamnika.

„ 11. „ 15 „ dopoldne iz Kamnika.

„ 6. „ 20 „ zvečer iz Kamnika.

„ 9. „ 55 „ zvečer iz Kamnika (ob nedeljah in praznikih).

Srednje-evropski čas je krajnemu času v Ljubljani za 2 minuti naprej. (12—208)

Na najnovejši in najboljši način

umetne

(694—25)

zobe in zobovja

ustavlja brez vaskih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg čevljarskega mostu, v Köhler-jevi hiši, I. nadst.

Ljubljana

Mestni trg

št. 10.

Ljubljana

Mestni trg

št. 10.

Najboljše in najceneje

kupuje se

železo, železnina, okove,
cement itd.

pri

Andrej Druškoviču

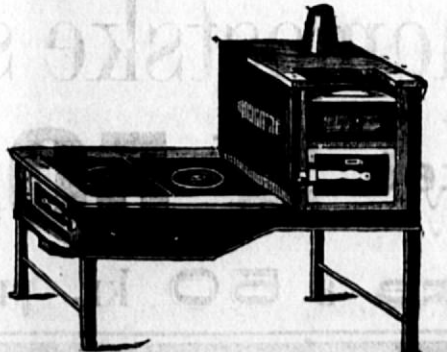
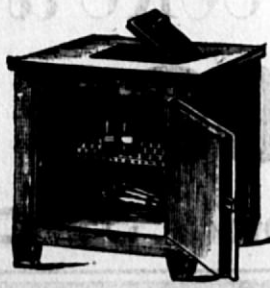
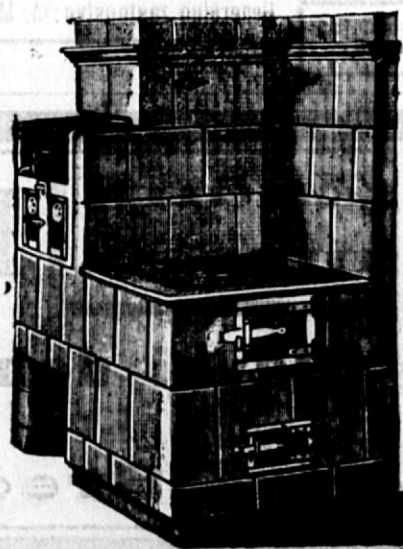
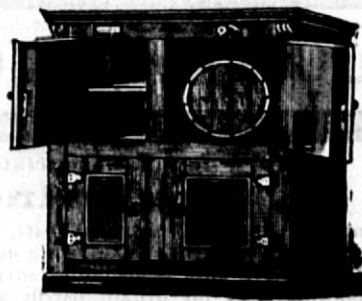
v Ljubljani

na Mestnem trgu št. 10.

Zaloga

nagrobni križev, štedil-
nikov, finih žag, ledenic

(541—24) po najnižji ceni.

Miss Liela Rodier
iz Londona (978-1)
podučuje angleški jezik.
Franciškinske ulice št. 16, I. nadstropje.

Notarski kandidat
išče službe z oktobrom.
Ponudbe upravištvu „Slovenskega Naroda“. (949-5)

Trgovskega pomočnika
veščega slovenščine in nemščine, kakor tudi pridnega
učenca
vzprejmeta takoj v trgovino z mešanim blagom
Variec & Umek v Brežicah. (980-1)

Zaradi postavljanja novega večjega parnega stroja,
se prodasta (979-1)
dva parna stroja
60 in 40 konjskih sil, oba preskrbljena z gostilni, večji s
475 mm premerom cilindra, 948 mm vzdigom in 50 tourami
v minuti, manjši s 420 mm premerom cilindra, 740 mm vzdigom
in 70 tourami, ki sta oba še malo časa rabljena.
Dalje je na prodaj 20 konjskih sil močna
turbina,
več valjalnih stolov,
razni okleščevalni stroji in
stroj začiščenje pšena.
Povprašati naj se blagovoli pisмено pod naslovom:
„Paromlin v Celju, na Spodnjem Štajerskem“.

Hôtel Arko v Ribnici.

Dobra restavracija, 5 minut od kolodvora.
Priznana dobra kuhinja, zaloga dobrih vin in pive.
Cenene sobe. (957-3)
Sluga k vsakemu vlakcu.
Ta hôtel se eventuelno tudi prodá.

Knjige za ljudske šole

iz lastnega založništva, kakor:
Abecednik, sestavila A. Razinger in A. Žumer;
Prvo berilo in prva slovnica, sestavila
A. Razinger in A. Žumer;
Prva nemška slovnica in prvo nem-
ško berilo, sestavili A. Praprotnik, A. Razinger
in A. Žumer;

istotako vse v naši kronovini uvedene **šolske knjige**
c. kr. založništva šolskih knjig imava v
bogatem številu na skladišču in razpošiljava z obratno
pošto.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
založna knjigotržnica v Ljubljani.

Prekupovalcem in takim, ki vzamejo več na jedenkrat,
dajemo **popust**. (927-9)

Radi preselitve kamnoseške obrti razprodajam

svojo veliko izborno zalogo
nagrobni spomenikov
za polovico ceneje, nego vsak drugi kamnosek.

Ignacij Čamernik
sedaj poleg mesarskega mostu v Ljubljani,
potem (971-2)
Poljske ulice šte. 49, nasproti učiteljsku.

Št. 1025.

Razglas.

Potom minuendne dražbe odda se
zgradba novega zidanega mostu
čez Bistrico v Kamniku.

Stroški proračunjeni so na 17.500 gld.

Pismene ponudbe, katerim je priložiti jamčevine 1750 gld., vložiti je
do 14. oktobra 1893

dopoludne do 11. ure pri mestnem županstvu v Kamniku,
kjer tudi dotični načrti, proračun in stavbeni pogoji na razgled ležé.

Mestno županstvo Kamnik

dué 12. septembra 1893.

Močnik s. r. župan.

Ugodno.

Čisto.

Za štacunarice, prodajalke, natakharice itd.!

Fina polt in lepe bele roke so naravnost potrebne dandanašnji vsakomur, ki ima sreči občestvu. Le nerado se prejema oziroma trpi, da se nam kaj podaja ali sploh stori, če ima dotičnik, ki nam to uslugo stori, nelepe, rdeče ali hrapave roke. Negovanje polti postaja nujnim zakonom in kot najboljšje sredstvo za to se priporoča:

Doering-ovo milo s sovo.

To je nepokaženo čisto

nevtravno toaletno milo

neprekošeno je gledé kakovosti, in ker je jako voljno, prija vsaki, tudi najobčutnejši polti in zatorej silno upliva na lepo, nežno, belo polt, obraz in roke. Doering-ovo milo je osobito ceneno zaradi tega, ker se je za polovico manj porabi, nego od drugih ostrih mil, ki imajo za nasledek, da je polt rdeča in razpokana. (602-2)

Komad po
30 kr.

Generalno zastopstvo: A. Motsch & Co., Dunaj, I., Lugeck Nr. 3.

Dobiva se
povsod.

Učne knjige

za gimnazije in ljudske šole in
vse druge šolske potrebščine

Dijaški koledar

(928-13)

i. t. d.

prodaja

Anton Zagorjan

knjigotržec

v Ljubljani, v Zvezdi št. 7.

**Zadnji
mesec.**

Inomostske srečke à 50 kr.

**Zadnji
mesec.**

Glavni dobitok

50.000

goldinarjev.

(931-7)

Srečke à 50 kr. priporoča J. C. MAYER.